

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЙОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Поняття «економічний потенціал» давно і широко розглядається в економічній літературі. Дослідження різних аспектів формування та використання економічного потенціалу здійснено в роботах С.Г. Струмиліна, Б.М. Мочалова, О.В. Козлової, Е.В. Лапіна, В.С. Іфтемчука, І.А. Гуніної. Стосовно сутності економічного потенціалу зазначимо, що цей термін в наукових роботах ще радянського періоду традиційно представлений в макроекономічному аспекті, тобто в масштабах народного господарства країни або його окремих галузей, виступаючи як форма уособлення досягнутого рівня виробничих сил та їх можливостей щодо подальшого зростання. Економічний потенціал є багаторівневим і багатоаспектним об'єктом дослідження. За ознакою відособлення виробничих сил економічний потенціал можна розділити на потенціал країни, потенціал галузі, потенціал регіону, потенціал підприємства. Критерієм розмежування економічних потенціалів різних рівнів є склад і розміри відособлення ресурсів.

В економічній літературі існують різні тлумачення поняття економічного потенціалу – від надзвичайно вузького його розуміння як річного обсягу виробництва до таких всеосяжних категорій, як соціально-економічна характеристика суб'єкта господарювання. В контексті установа зв'язку понять «економічний потенціал» та «інноваційний розвиток» суб'єкта господарювання доцільно зупинитися саме на другому підході до трактування економічного потенціалу, який останнім часом отримує все більше поширення при дослідженні потенціалу в економіці, та визначає його як результат економічних і виробничих відносин між суб'єктами господарської діяльності. Так, Л.І. Самоукін вважає, що економічний потенціал необхідно розглядати у взаємозв'язку із властивими кожній суспільно-економічній формації виробничими відносинами, що виникають між окремими робітниками, трудовими колективами, а також управлінським апаратом підприємства, організації, галузей народного господарства в цілому з приводу повного використання їх можливостей до створення матеріальних благ і послуг [3, с.5], тобто економічний потенціал є, передусім, соціально-економічною категорією. В контексті ж дослідження потенціалу окремого підприємства в роботі [4] ґрунтовно зазначається, що цей термін має характеризувати не стільки виробничі можливості|спроможності|, а інтегральні здібності підприємства максимально задовольняти потреби споживачів раціонально використовуючи при цьому ресурси та враховуючи інтереси держави, партнерів по бізнесу.

У загальному випадку, соціально спрямований підхід до розуміння сутності економічного потенціалу як мету окреслює визначення, формування й максимальне задоволення потреб суспільства (споживачів). Визначальною характеристикою при такому трактуванні потенціалу є можливості суб'єктів економічної діяльності до реалізації своїх функцій. Так, С.В. Лапін визначає економічний потенціал підприємства як його сукупні можливості визначати, формувати та максимально задовольняти потреби споживачів у товарах (послугах) у процесі оптимальної взаємодії із зовнішнім середовищем і раціонального використання ресурсів [2].

Таким чином, економічний потенціал є, передусім, соціально-економічною характеристикою суб'єкта господарювання. В свою чергу, цілком ґрунтовним є наголошення на соціальному аспекті при визначенні інноваційного розвитку як способу економічного зростання. Так, в роботі Ю.І. Головні зазначається, що інноваційно спрямований розвиток підприємства – це такий розвиток, що досягається шляхом тісної взаємодії соціальної політики, науки і виробництва й спрямований, зокрема, на задоволення соціальних потреб населення [1]. У цьому контексті, передумовою інноваційного розвитку суб'єкта господарювання можна вважати його економічний потенціал, за умови розуміння останнього як сукупності можливостей до вирішення завдань соціально-економічного розвитку. Отже, соціально спрямований підхід до формування економічного потенціалу найбільше відповідає його сутності, та є запорукою інноваційного розвитку суб'єкта господарювання.

1. Головні Ю.І. Фактори забезпечення інноваційної спрямованості розвитку підприємств по переробці сільськогосподарських продуктів [Електронний ресурс] / Ю.І. Головні. – Режим доступу: <http://www.confcontact.com>.

2. Лапін Е.В. Экономический потенциал предприятия: [Монография] / Е.В. Лапін. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2004. – 360 с.

3. Самоукін А.И. Потенциал нематериального производства / А.И. Самоукін. – М.: Знание, 1991. – 214 с.

4. Степанов А.Я. Категория «потенциал» в экономике [Електронний ресурс] / А.Я. Степанов, Н.В. Иванова. – Режим доступа: <http://www.marketing.spb.ru/read/article/a66.htm>.